

Abonnement pour un an

250 piastres

Adresse :

Idjtihad Constantinople

Téléph-St, 865

XIXème ANNÉE

1 Mai 1924 — No 165

اجتهاد

فلسفی ، اجتماعی ، ادبی ، اقتصادی مجموعه

آبونمان : سنه لکى [۲۴ نسخه]

داخل ایچون ۲ ، خارج ایچون

۲ یچق ایرادر .

اداره خانه سی

جفال اوغلانده « اجتهاد شوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

اون طقوزنجی سنه

نومرو ۱۶۵-۱ مایس ۱۹۲۴

اداره ايله او مملكت خلقنك درجه تمدن و تكامل و سويه علم و عرفاني آرد سنده كي مناسبتلر ناصل ظاهر و واضح ايسه اصول زراعتك ده هردياره كوره ده كيشه جگني قبول ايتك لازم كلير . زراعت آلترلرندن وما كينلرندن بحث ايتديكمز صيراده بو شايان دقت و اعتبار اولان حقيقتي بر كره داها كوزمنك او كينه كيتيرمه يه مجبور و . بونك ايجوندر ، كه دها آشغي بر حال اجتماعيدن داها يوكسك بر مرتبه تمدنه كچمك ايجون آنيلاجق آديمك « انقلاب » طرزينده دكل ، بلكه بر « تكامل » شكلنده اولماسي ايجاب ايده جگني سويله مشدك : چونكه آنجاق بو يولده كي مساعي ، تكاملك ، مملكتك مادي و معنوي قابليتيرينه اوغون اولماسي دولاييسيله ، بلكه ن فائده لري ويره يله جگنه ايناييوز و هر نقطه نظره كوره مبارزه حياتنه كندينه رقيب اولان ملتلردن چوق كيريدر قلمش بر قومك باشقارلي طرفندن ، تدريجي بر تكامل و تمدن ايله اختراع ايديلن اصوللردن بر درجه يه قادار استفاده ايتش اولسا بيله بونلري تماميله كندينه مال ايده بيله جگنه احتمال ويره م يوز . تنظيمك اعلانندن بري ، بوحقيقتي تأييد ايدهن بر چوق مثالله تصادف ايده بيليرز . بز ، بومهم مسأله يي بوراده منحصرأ زراعتمز نقطه نظرندن تدقيق ايتك ايسته يوز . زراعت علمنده ده بويوك بر انقلاب ياپيلمق ايسته يلدكي ، أسكي آلات زراعيه بدل يكي بوللو قلرك و بالخاصه تراكتورلر ك ترجيحأ قوللا نيلماسنه لزوم كوسته ريلديكي شو زمانده ، بو كي خيرلي تشبثلر ك داها زياده فائده لي اولايامه سي ايجون ، بعض مهم مسأللر حقه نه كي مطالعه لرمن يياز مق ايسته يوز . تكاملك اكمهم ساقلرندن بري ده « احتياج » در حقيقتي بر احتياجه مقارن اولمايان مساعي ، تكامل ضياعه محكومدر . اوحالده اكم طبيعي و منطقي طرز حركت تكامل احتياج ايله تأليف ايتك و با محسوس اولان احتياجلره كوره اسباب تكامل آرايوب بولمقد .

تارالاري سورمك و حاضر لامق ايجون بو كون تراكتورلره مملكتده بويوك بر احتياج اولدني ميدانده در . شو قادار كه بو احتياج ، حرب عموميدن صو كر املكتده زراعت عملهنك آزماسني متعاقب كسب شدت ايتش

قياس ايديله بيلك دن اوزاق و بونلر ك جمله سندن فضله اقسام و وساطتي مخوي در . في الواقع اوراده مختلف صنايع اداره سنه و تدريس قابيلتي استادل احضار ايديله بيلديكي كي دمير چيلك دن سود چيلك قادار لايمد حرفتلك عمل تدريسي ده ياپيله افده و مؤسسه تكميل بو اقسامه مالك بولونمقد در .

مؤلف اترك نتيجه سنده سويله ديكي كي بويله بر مؤسسه نك حياتدار اولماسنده كي سر محيطنك بتون ايجابات و احتياجله تماميله انطباق ايتمه سندن عبارتدر . ذاتاً يلكز صنايع كيميويه تجارت و تطبيقاي ايجون جوارنده كي خلقدن ۲۵۰۰۰۰۰ آلات جديده تدارك ايجونده ۴۰۰۰۰۰۰ فراق مقدارنده يارديم كورمه سي محيطنده نه قادار مهم بر علاقه اويا نديردني اثباته كفايت ايد يوز . موسيو (اومر بوز) كتابنك نتيجه سنده ايش دارالفنونك تدريسانده بارز خصوصلري تلخيص ايتكده در :

اوراده بتون اساسات علميه و فنيه ؛ حرف و صنايع اوزونده كي تطبيقيله تدريس ايديلور و بر فكر دائماً بر فلك ياشنده بور يوز . نظريه ل انجاق استنادكاه تشكيل ايدلر . رياضيات ، فيزيك ، ميخانيك درس لري دائماً آليات ايله مزوج بولونور و بو شكل تدريس طلبه ده فكر ايجاد ايله برايكده روح و بدني مقاومت ياراتير .

بر (ايش دارالفنون) كي قيمتلي و معظم بر اثر ي بويله بر قاچ ستون ايجنده خلاصه ايتيه قيام فضله جرأتكارمقد . ذاتاً بن يلكز اونك مندرجانه تماس ايتش و اهميت حقنده بر قناعت و بر ميه چاليش اوليورم . كتابك لسانه نقلي تربيه و تدريس تلقيا تيز اوزونده يكي بر افق اجاجا عندن شده فنييه شايان در .

بو او اثرلردن در ، كه يوكسك روحلوانسانلر كي ، معارفه سي هم مسلك اربابنده محقق برسويه فرق وجوده كيتير .

ايراهيم علمي

محاضرة زراعه

۹

زراعت آلترلي وما كينلري

زراعت ايشلرينك ، اولردن بلكه ن فائده لري تأمين ايتمه سي ، بو ايشلر ك داها اول اقتصاديات زراعيه كوره تدقيق و مطالعه ايديله سنه باغلي در . علم اقتصاد زراعتنك ده بر مملكتك نفوسندن ، عمله اجر تارلندن ، دمير يوللري تعرفلرندن ، اراضي ويركيلرندن ، زراعتي تخصيص ايديلن سرمايه دن ، اعتبار زراعيدن ... صنايع و معارفه و طرز اداره يه قادار هر شيدن آز چوق علاقه دار اولديقنده شبهه يوقدر . هم هانكي بر مملكتده تأسيس ايده بيلن طرز

تدقیقات و مشاهدات [*]

«اسکندر کبیر» ه حائذ و نائق تاریخیه

برنجی لوزان قونفرانی باشلامیشدی . فرانسرلره تورکار آره سنده ، (فرانقن بوبون) ک موفقیته ییتیردی اتلانیامه به رغماً - حدود اختلافندن دولای - آن یان زاید ایدن بر کرکینلاک واردی . حلب وجواننده و بالخاصه بیرونده تورک طرفدارانی ایله اشتتار ایتش مسلمان هربرایله بعض تورکار ، فرانسرلرک نظر ترصد و تجسسندن مصون قلامیورلردی . معافیه ، بز (قاوهر) خرابه لرله (فنیکه) لیره حائذ شخصه اتیزه و (صیدا) جوارنده کی خفیات و تدقیقاتیزه دوام ایدیوردق .

(صیدا) جوارنده (اسکندر کبیر) . حائذ تدقیقات غیلی ایلمه میشدی (آنتوغرافیا) هیئتنده ، بشرینی تئور ایدمک یکن مهم و نائق طولانی میشدی . بونلرک آره سنده بالخاصه (آریسطو) به و تلمبندی (توافراست) . حائذ یکن معلومات تاریخیه واردی .

(آریسطو) ک تأسیس و تعمیم یلیدی (په ربیانه تیزم) مسلیکنک الک مهم و ذی نفوذ ارکاشندن بری اولوب بومسلیک یکن بویوک خدمت ایتش و استادک وضع ایتدیکی اساسلری و افکار فلسفیه سنی علم و عرفان عالمه نشر و تعمیم یلدهش اولان (توافراست) - که اصل اسمی: Tirtamos = Tertamios اولوب «توافراست» اسمی صیادت و دریانندن ، سعی و غیرتندن ، حسن نیتندن دولای کندیسنه استادی آریستطالیس - آریسطو طرفندن ویراشدر - اخلاق و تربیه نقطه نظریدن (اسکندر) ی چوق تدقیق ایتش و اونی بر (منجی) کی طامیشدر .

آلده کی کتابلره و قیودات تاریخیه به کوره (اسکندر) علم و طلم طاشق بر حکمداردر .

البوم فلسطین حدودی داخلسنه قالان (صور) شهرنده ۱۹۲۱ سنه ی، اواسطنده (سپروربرت) طرفندن فلسطینه جاب ایدیلن اک صوک مرمر لوحه لرله ده تحقیق ایتشدرکه ، اسکندر دورنده کی طالم هر دورک ارباب علم و عرفانندن ده یوکسک و مهم موقعلر اشغال ایتش و چوق واسع و فیضدار فعالیت و تدقیق ساحه لر ی بولق صورتیه یکن نافع و قیعتی اثرلر وجوده کتیرمیشدر .

(آریسطو) و امثال علم اربابی اودرجه حایه و صیات ایتش هیچ بر حکمداره تصادف ایدیلمه ن . (اسکندر) آریسطونک تربیه و اخلاق دستورلری نشر و تعمیم ایچون یالذات مشغول اولمش و بونلری تدقیق و مطالعه ایچون الک مهم و تلمبکی حرب صحنه لرنده بیله صبا حله قدر اکثراً اویقوسنی ترک ایلدمش و بر قاج دفعه ده استادنک کتابلرنه باشی دایمهرق اوبومش ، قالمشدر .

(اسکندر) بوعتبارله حکمدارلرک جدأ الک بویوک و اک فضیله کاریدره او، بر مقصد مین اوغورنده جنک و جدال و فتح

[۱] اسکندر فخرالدین بک، ایکی سنه مقدم فرانسر «آنتوغرافیا» هیئت علمیله سوریه به کیتدیکی زمان تدقیقات و مشاهداتنه مسقطاً یازدیخی خاطره لرندن در .

وزراعی بوطر زده کی آتلیری و ما کینلری قولانیامه مجبور بر حال و وضعه دوشورمیشدر . محاربه ن اول، تراقتورلره نارالاری ایشله مک احتیاجی اک زیاده آتله طرفلرنده حس ایدیلیوردی ، بوکون بیله بواحتیاج مملکتیمزک هر طرفنده بر درجه ده دکلدور .

عمله نک قولای و چوق بولونا بیلدیکی یرلرده ، ما کینلرک زراعتده و صنایعده ترجیحاً قولانیلماسی ، مختلف ایشلر ایچون آرانیلان عمله نک شورایه بورایه طاغیلوب کیده جکنه احتمال و یردیره بیلیر . فقط، عمله نک شو ویا بویکی بز چوق سبیلردن طولانی قولایجا و بامعتدل بر یومیه ایله بولونا مادینی یرلره کتیریلجک ما کینلره قارش کیسمه بویله بر ادعاده بولوناماز . چونکه بویله بر «انقلاب» حقیقی بر «احتیاج» دن طوغمیشدر . دیگر طرفندن بر مملکتده کی قوای استحصالیه آره سنده داغبار «موازنه» بولوندورمق لازم کلیر . مثلاً ، میلادک اون سکزنجی عصرنده انکلمترده اوراق ما کینلری ایجاد ایدیلشدی . هنوز ایتدائی بر حالده و بالطبع چوق بهالی به مال اولان بوما کینلرک قولانیلماسنه مهم بر مانع واردی . اوده ایرلاندان هر سنه انکلمتره به کجوب بالنسبه آز بر یومیه ایله اکینلری بیچن ایرلاندالی عمله ایدی . بوندن طولانی ، بوما کینلرک مختصر علمری اونلری اویون آرالرنده تیار و صحنه لر ی اوزرنده خلقه لشهر ایله اکتفایه مجبور اولیویورلردی . فقط باتانس خسته لانی میداته چیققدن و بونکله تأمین حیات ایدن ایرلاند کوبولوری آجلقدن اوله مک ایچون سور و سور مجبور هجرت اولدقدن صوکر انکلمترده اکینلری بیجه جک عمله بولوناماز اولدی . آنجاق اوزمان اوراق ما کینلری هر طرفنده آرانمایه و فابریقلره بر چوق سپارشلر و یریله به باشلادی . زراعت جمعیتلری ده ایشه قاریشدیله و اک آبی اوراق ما کینلری عاملرینه مکافاتلر وعد ایدیله رک مسابقه لره کیریشدیله .

حسین کاظم

A. M. F. H.

La salve dirigée contre la personne du C. de l' I. fait une impression pénible, non parce qu'elle est meurtrière mais parce qu'elle est ridicule et sent la haine et le parti pris.

قدر پرچوق اقوامه ترقی بولاری آچدک . . . اڤ قارا کانی توالکله
ایشیق صالده؛ نورل صاچدک . . . سن ای کنج ونجیب ایبراطور
فضیلتی بیان ویلیدیرن حکمدار! بتون دنیا بی تحت حاکمیه کله آلدک . .
یا شیمدی، شو اوفاق دنیانک، شو صوفوق نابونک ایچنده سسسز
ونفسسز ناصل یا تورسک؟ سسکی نیچون ایشیتیمورز؟ بزم
سسلی میزی نه دن ایشیتیمورسک؟ سویله، بویوک حکمدار، بابل
قیزلری سنک ایچین آغلارکن، سن فارشیکده نتره یه انسالرک
باسدینی بویوکلر طوبراق آتندمی اویوبه جقسک؟ بالده آچدیق
یاره عصر لرجه قیامایه جقدیر، بویوک و خلاصکار ایبراطور!

بوونیه دن ماعدا، (منشیه) دهکی بویوک مارونی کایساسی هیئت
روحانیه سی، آتوغرافیا نقطه نظرندن مهم برقیقی حائر برافسانیه
مالک بولونیوردی. (آتوغرافیا) هیئتک الدله ایدمه مدینی بوونیه
تاریخیه ایکی بیلک ادچیون سنه اول (اسکندر کبیر) ک (غزه)
سفرینه هاند برقارانق هیکتارشی طرفندن یابیلدیش (هیروغلیف) فی
و افسانه ک صوکارینه دوشرو نامتناهی اشغال سرموزه بی احتوا
ایدیوردی .

افسانه شویله باشلاور :

— («همونی» لری قورقوتوب (نيساربه) یه قدر قاچیران
(اسکندر) ک اردوی (غزه) دن چکرکن شهرک بولارینه (سامریا)
نک مقدس طاشلری دوشه ندی. (اسکندر) واونک قهرمان معقی
بو اینجه و امثالسز بولدن یورویه رک شهره کیردیله . مملکتده
ایچه زماندنبری سرکشک ایدن (سیدبولیس) اختلا لیلرلی
یقالاندیر . اها لیک نهادتیه فنا لقرینک جزالری کوردیلر .
مملکتده عدالت و سرعت روزکاری آسیدی . جهان کبرایبراطورک
آیاغنه دوشمه دک هانکی آلن قالمشدر . . . (سایا) لی بر مقصد
برکون حکمدارک حضورینه چیقدی : (اورانیز) ده حورانیله
آسیر دوشن بر اینجی تاجرینک اینجی قدر کوزل برقیزی اولوب
(سامریا) نه بیله بر اشی بولونما دینی سوله دی . حکمدار لاتیق
اک لطیف و حقیق برلقه در، غزه نک بونا دیده ییلدیزی آنجق
برفتاحک باشنده ایشیلدایه ییلیر، دیدی .

(اسکندر) ایتسه کون بودایل ایله برلکده (غزه)
باغلی آره سننده ایکی اوطلی یرغانیه کیتدیله، بورانی دلیک
اقامتکاهی ایدی . داراچدن ، انصا ننده کی خانک باغچه سی
کورونیوری . اسیر تاجرک اینجیسی باغچه ده اینکدن سوت صامغله
مشقولی . دیوارلر صا ربلش آصا لردن اوزوم صا لقیملری
صا رقیوردی . زیتون آغاچلری چوق یشیل و کولکلی ایدی .
کونشده (سامریا) لیلر مخصوص توپو صاری برنک واردی . حکمدار ،
بواطیف باغچه ده کی سوعلی چیچکی قوفلامق ایسته دی . اینجی ،
جدا بویله بویوک برایبراطوره لاتیقدی، غزه لیلرک (اسکندر) ره بوندن
دها قیمتدار بر هدیسه سی اولاما زدی . قیز ، مملکتده بویوک بر
حکمدارک موجودیتدن خبردار ایدی ، قنطارونی کورمه میشدی ،
کورمه امکان ده بوقدی . قیوچالندی ، اینجی قیویه یقیندی ، آچدی .
قومشوسی خبروردی ، قیز اینا نمدی ؛ آ کیدلی ، قیونک طیشنده
ایشیلدایان بویوک و قیمتی برباش کوردی . اینساندی . تکرار

مالک ایله میشدی ؛ اسکندرک بونون سفرلرنده تعقیب ایلدی بی غایه
انکیزلرک پرزلرجه سنه لردنبری یاقی ایسته دکاری کبی بونون
ملتلری زیر اسارته آلمق همل - فیکرلری برلشدیر همل متفرق
برایبراطورانی متحد بر ایبراطورانی حاله قویعقدی . احمد رفیق
بکک تصویر ایندی کی او ، فیکرلرک حاکمینه اعتماد ایدن بویوک
بر ذکا ایدی . جبر و شدت ایله هیچ پرایش کوروله میه جکفی تقدیر
ایدیه ، هر شیتده مملکتک علم و فن آربانه سراجمت و ایجابنده ده
حلم و شفقت اراز آیلردی . داها دوشروسی اسکندر ، تاریختک
قید ایندی کی ، ذکا و عرفایله ، درایت و سیاست ایله عصرینک
فوقنده برداهی ایدی .

(اسکندر) صو ک زمانده استادی (آریسته طالیس) ک صو ک
نصیحتی دیکلمه مش ، یونانیلرک، دوستی و هم جنسی اولدینی نظر
دقته آلامش وبالا خره شرقه مخصوص استبدادلری اجرایه دوام
ایله مشدره . قیصه بر تعبیرله (اسکندر) کندنیجه معقول کوردی
فلسفه و نظریه سنده اصرا ایدیه رک، قرائق ایله روحانیتک امتزاجی
کبی شرقک اک قنا برواسطه تحکمی اوروپایه نقل اتمشدر . دنیه
بیلیرک ، بویوکنکی حکمدارلرک روحنده مکنوز اولان ضرور
سلطنت، اسکندردن انتقال ایتش ارثی بر مرصدر . بویوکنکی
روخلردن بوغوروی ، بویوک کشمش خود بینایی ، بویوک تحکمی
آنجق ایکنجی بر اسکندر کالدر بایلیر !

سوریه ده قیصه بر سیاحتدن صو کرا (فلسطین) . کچن اسرقالی
غزه مغابری مستر (براون) اسکندره هاند یکی وثا تیه مطلع اولدی
زمان اولتده بکا دیدی ک :

— (اسکندر) ی یکی طانیدم . تاریخه چوق سراقم یوقدر .
فقط آکلامک ، بورو حده بر حکمداره یکره نیجی عصرک چوق
احتیاجی واردر .

(آریسطو) ده تولومندن اول :

— بویوک توله انسالر دها چوق مسعوددرلر ، چونک
حیاتلرنده «غرور Vanité» ک معناسی بحق آکلامدیر ! دیمش .
(اسکندر) انسالر اوزرنده روحی و اخلاق پکمه هم تأثیرلر
براقشدره حتی کفیدی تولورکن بیله باشی اوچنده بکله یه برچوق
قوماندانلر رعشه و بجران ایچنده ، بویله برنادره خلقتک تولوسنی
سیر و تماشا یه مقتدر اولامایه دوق بایامشدرلر .

(اسکندر) برچوق فتوحاتده صکرا (بابل) شهرینه دوندی
زمان قیصه بر خسته لته بر قهرمان کی مقاومت ایدیه رک قیتراره
و معبوداره قربانلر تقدیم ایلمش و اون برکون صکرا وفات اتمشدر .
بابل خاقی فرق کون آج و صوسز ماتم طوتمشدر و آغلامشدرلر .
سوریه ده (اسکندر) ی تدقیق ایدن متبعلر ، اونک حقنده
برچوق افسانه لر طوبلامشدرلر .

بوافسانهلردن بری ده (اسکندر) ک وقاتی متعاقب بابل
قیزلری طرفندن تفتی ایدیلن شو شرقی در :

« بویوک حکمدار ! نامتناهی تولکلری سهولته فتح ایتدک . .
یونانستان ایله آسیای بربرینه برلشدیر همل بارلاق بر مدنیتک
آساسنی قولایقله وضع ایتدک . آطه لر دکزندن (سند) حوضه لینه

آرتیستلریله بر قونسر ووردی مفخرت حق خالده خام،
حامد بك، اكیم و عقیف بسیم بکیر کوستردیکلری
یوکسک هنر و مهارتلیله یورکلرمنه افتخار و ولدوردیلر.
صلاح الدین بك برادرمن تورك او جاغنگ باشنده در؛ اودارالا-
یتام لر مدیر عمومیلکینده تنظیمکارلق قدرتی کوسترمشدی
تورك او جاغنده بوقدوتی کوسترمه بوصوله باشلامشدر.
ایلك پارچه خالده خام افندینک کنعان جربانلرندن
نفیس بر پارچه ایدی ممتاز تفتی معالی (قوبنسیکی) بیانو
باشنده یوکسک قدرتی کوستردی. همتی مشکوردر.
مفخرت خام بیوک و یوکسک بر استعداد دره باباسی
حق خالده بك برادرمن و تورك عرق شایان تبریکدر.
موسیقینک اجتماعی و ملی روانی علی الدنریج آکلامایه
واصل اولاجاغی. عبدالعبدالله صلی

اقتصادی گنجینه

محرری: دوفتور کوستاولوبوف

ثروتک اسکی و یکی عامللری

علی العاده برزراعت، بطی و مشکوک بر تجارت، عالم
قدیمه ثروتک باشلیجه منبع لرینی ایشته بونلر تشکیل
ایدیوردی. اوزمان، برملت ایچون کسب ثروت ایتمک
الکابی واسطه سی قومشورلرینی تالان و خراب ایتمکدن
عبارت اولدینی قبول اولونمشدی.

زمانمزد، ملنر آرسنده کی مزاید علاقه و ارتباط،
فتوحاتک مفیدینه دأر بعضی اقتصادبونلک اسکی فکرلرینی
صارصمایه باشلایوردی. برچوق ملنلر بر برلرینی تخریب
ایتمکدن زیاده معمولات و محصولاتلرینی مبادله ایتمکله
رها چوق قازانیرلر. تجربه، برملته، برملکتنده تجاری
مخرجلر ایدینک ایچون او ملتی مغلوب، او ملکتی فتح
ایتمک فائده سز اولدیفنیه کوستریدیوردی. مثلاً الک
کارلی تجارتی، (آلمانیا)، متعده اصریقا ایله یاییوردی.

بواصر حقیقلر، بدیه یاندن اولماقله برابر، بر باشقا
یرده «غیرفعال» وصفیه توصیف ایتدیکم سلسله حقایقه
منسوب ایدی. چونکه بونلرک بداهتلری.. حنده، کینه

اکیلدی؛ برلر قدر، آقارینه قدر اکیلدی. مسافر، بر آصا
کو و کنگ اوستنه اوطوردی. باشندن تاجنی چقاردی، و قیزه: شیمدی
راحت اوطور، سنی تعجیزه کلد، باشمی آچدم. شیمدی تاجسزم؛
سنگ کیم، هرکس کیم! دیدی.

قیز جواب وردی: حکمدارلر هرکس کی اولنجه، آره مزده
نه فرق قالیر؟ ایچی آغ، دوشمن، کوکسه، باشه باغلانیر. هرکس
کی اولقده اصرار ایدیورده ک، کنیش آلنک دیزلر
دوقوه، سنه و غروبک چالنامسنه مساعده ایتمیسک! آیتامک
اوجنده، تاجسز باشک بکنه یه چوق کونشدر دوغدی و بن اولرک
سایه لری اوزرنده قیفوس و مرهمسز کزدم،

(اسکندر) شراب ایچمش کی سرسله دی. ایران و آتته
دلبرلی بیله اوئی بودرجه سرخوش ایتمه مشلردی. باشی آچیق
طوقده اصرار ایددی، بلندن قلنجی و کیرنی چقاردی، (زیتون) ه
آصدی، فضیلت و تواضع قارشینده (غزه) نک حسن معبوده سی
تکرار انخا ایددی، ایچی و حکمدار بر دقیقه باش باشه قالدیلر.
(غولان) قوبه سی ایله صوئوق سموت ایچدیلر و شراب یرینه
اوزوم بیدیلر.

تاجر (اورانتیز) آسارتندن، ایچی کیمسه سز لیک اضطرار بندن
غزه لیلرده مددش و تحمل فرسا ویرکیلردن قورتولدیلر..»

اشکال سائر نک تدقیقاتی متخصصلری طرفندن نهایت بولامش
اولدیفندن، آثار عتیقه نقطه نظرندن قیمتی حقیقه بر فکر درمیان
ایتمه شیمدیک امکان بوقدر. یارینکی مورخلر، یکی یکی کشف ایدلمکده
اولان، اسکی و قماره عائد و ثائق تاریخیه نک تدقیق ایله ده چوق
مشغول اولاجقلردر. بو کونکی مورخلر، کره ارض اوزره ندیه
جربان ایتش مثبت حادیلری هرکون بر باشقه بویا ایله بشریتک
انظارینه وضع ایتمکله مشغولدرلر. (توغرافیا) متخصصلری ده
ارضک آلتنده تالان آثار قدیمه یی، مثبت حادیله رتک و وسعت
و برملک ایچون تخری ایدیوردلر. تورکلر بوشرفدن عرومدرلر.
علم آداملری مژدن بر چوقلری بیله بوشوق کندیلرند، دویمامشلردر.
سوریده طویراق آلتنده بر اقدیمز دینه لر معالاسف بش سنه.
دنبری یارسه نقل ایدیلورد. بردها، باشقه ملکتلری مزده اولسون
کور و صاخر پاشامال!

اسکندر فتح الریمه

فکر عیانی

تورك او جاغنده قونسر

(اجتهاد) کمدیر فکرلرندن بریده شودر؛
«صناعات، ادبیات، موسیقی.. روحی اینجالتیر و اونا
صمدانی بر قدرت و وسعت و یر»
بو آپک ۱۷ نجی کیجه سنده تورك او جاغی تورك